

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.25.0048.N

I.M.,

eiser,

aan wie rechtsbijstand is verleend bij beslissing van 25 mei 2025 (nr. ...),
vertegenwoordigd door mr. Martin Lebbe, advocaat bij het Hof van Cassatie, met
kantoor te 1060 Brussel, Jourdanstraat 31, waar de eiser woonplaats kiest.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Brussel van 3
maart 2025.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft op 2 december 2025 een schriftelijke
conclusie neergelegd.

Raadsheer Eva Van Hoorde heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Krachtens artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek kan elke natuurlijke persoon die geen koopman is in de zin van artikel 1 van het Wetboek van Koophandel, indien hij niet in staat is om, op duurzame wijze, zijn opeisbare of nog te vervallen schulden te betalen en voor zover hij niet kennelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd, bij de rechter een verzoek indienen tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling.

Krachtens die bepaling mag de rechter een vordering tot collectieve schuldenregeling slechts ontoelaatbaar verklaren wegens het bewerkstelligen van het onvermogen wanneer de verzoeker een of meer handelingen heeft verricht met het opzet zich onvermogen te maken.

2. Met overname van de redenen van het beroepen vonnis en op grond van eigen redenen stelt de appelrechter vast en oordeelt hij dat:

- de eiser reeds tweemaal werd toegelaten tot een collectieve schuldenregeling, waarbij telkens een volledige kwijtschelding van de schulden werd toegestaan;
- in de tweede collectieve schuldenregeling de schulden grotendeels bestonden uit rechtsplegingsvergoedingen waartoe de eiser veroordeeld werd;
- het totaal van de schulden vermeld in het verzoekschrift waarmee de eiser toelating tot een collectieve schuldenregeling vraagt, ruim 30.000 euro bedraagt en samengesteld is uit rechtsplegingsvergoedingen;
- de eiser tot deze rechtsplegingsvergoedingen werd veroordeeld in een arrest van het hof van beroep te Luik van 14 oktober 2024;
- in dat arrest werd geoordeeld dat de eiser zijn recht om in rechte op te treden op kennelijk buitensporige wijze en met verwijtbare onnadenkendheid heeft uitgeoefend als gevolg van een kennelijke beoordelingsfout met betrekking tot

de slaagkansen van zijn vordering, die een normaal en redelijk en bezonnen persoon in dezelfde omstandigheden niet zou hebben gemaakt;

- de eiser, hoewel hij recht heeft op tweedelijns juridische bijstand, in dat arrest werd veroordeeld tot de betaling van het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding, te weten 15.000 euro, om reden dat de situatie anders kennelijk onredelijk zou zijn, aangezien de eiser onder het mom van rechtsbijstand een onrechtmatige proceshouding aanneemt en hij zijn vorderingen in hoger beroep tot één euro beperkte, duidelijk voor de behoeften van de zaak;
- de eiser weet dat hij de rechtsplegingsvergoedingen waartoe hij wordt veroordeeld niet kan betalen;
- de eiser zich door aldus te handelen telkenmale in een situatie van financiële wantoestand brengt en zijn financieel onvermogen kennelijk bewerkstelligt;
- het bewerkstelligen van het onvermogen afgeleid kan worden uit elke omstandigheid waaruit de wil blijkt om zich onvermogend te maken.

3. Op grond van deze redenen, die niet de vaststelling inhouden dat de eiser met opzet zijn onvermogen heeft bewerkstelligd, verantwoordt de appelrechter zijn beslissing dat de eiser niet kan worden toegelaten tot de collectieve schuldenregeling niet naar recht.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Antwerpen.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Bart Wylleman, als voorzitter, en de raadsheren Michael Traest, Ann De Wolf en Eva Van Hoorde en ere-sectievoorzitter Koen

Mestdagh, plaatsvervangend magistraat, en in openbare rechtszitting van 2 februari 2026 uitgesproken door sectievoorzitter Bart Wylleman, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

M. Van Beneden

K. Mestdagh

E. Van Hoorde

A. De Wolf

M. Traest

B. Wylleman

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: de Heer **I.M.**,

eiser in cassatie, die bij beschikking van het Bureau voor rechtsbijstand van het Hof van Cassatie van 22 mei 2025 het voordeel van de rechtsbijstand heeft bekomen (...),

bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr Martin Lebbe, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdend te 1060 Brussel, Jourdanstraat 31, waar keuze van woonplaats wordt gedaan.

*

*   *

Aan de Eerste Voorzitter, de Voorzitter en de Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie.

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiser heeft de eer aan Uw toezicht te onderwerpen een arrest van de elfde kamer van het arbeidshof Brussel van 3 maart 2025 (AR nr. 2024/BB/13).

Van belang zijnde feiten en procedurevoorgaanden

De zaak heeft betrekking op een verzoek van eiser om tot de collectieve schuldenregeling te worden toegelaten.

Bij beschikking van de arbeidsrechtbank Leuven werd dit verzoek ontoelaatbaar verklaard in toepassing van artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek wegens bewerkstelligen door eiser van zijn onvermogen.

Tegen die beslissing heeft eiser hoger beroep ingesteld.

Het bestreden arrest verklaart dit hoger beroep ongegrond en bevestigt de beschikking van de eerste rechter.

Tegen het bestreden arrest meent eiser gerechtigd te zijn volgend middel tot cassatie te formuleren.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepaling

- artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek.

Bestreden beslissing

Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van eiser ongegrond en bevestigt de beschikking van de eerste rechter, die het verzoek van eiser om tot de collectieve schuldenregeling te worden toegelaten, ontoelaatbaar verklaart in toepassing van artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek wegens bewerkstelligen door eiser van zijn onvermogen, op volgende gronden:

“5.

Op grond van artikel 1675/2 Gerechtelijk wetboek kan elke natuurlijke persoon, die geen koopman is in de zin van artikel 1 van het Wetboek van Koophandel, indien hij niet in staat is om, op duurzame wijze, zijn opeisbare of nog te vervallen schulden te betalen en voor zover hij niet kennelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd, bij de rechter een verzoek tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling indienen.

Indien deze persoon vroeger koopman is geweest, kan hij dat verzoek slechts indienen ten minste zes maanden na het stopzetten van zijn handel of, zo hij failliet werd verklaard, na de sluiting van het faillissement.

De persoon waarvan de minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsprocedure werd herroepen bij toepassing van artikel 1675/15, § 1 Gerechtelijk wetboek, kan

gedurende een periode van vijf jaar te rekenen vanaf de datum van het vonnis van herroeping geen verzoekschrift tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling indienen.

6.

Wat betreft het niet kennelijk bewerken van zijn onvermogen, wordt in de Memorie van Toelichting van het wetsontwerp dat tot deze bepaling heeft geleid, gezegd dat de rechter oplettend zal zijn voor een hele reeks elementen die, alleen of gecombineerd, toelaten te denken dat de schuldenaar zijn onvermogen bewerkt heeft. Voorbeelden daarvan zijn, een niet uitgelegde vermindering van zijn Inkomsten, ... (Parl. St. Kamer 1996-97, Doc. 49 1073/01, 17)

In deze opsomming wordt ook melding gemaakt van de weigering zijn rechten te laten gelden, weliswaar m.b.t. vervangingsinkomsten, maar het is duidelijk dat dit ook geldt voor andere rechten, zoals deze t.a.v. de werkgever. Ook een niet uitgelegde vermindering van inkomsten wordt hierbij vermeld. De opsomming wordt echter duidelijk ten titel van voorbeeld gegeven, wat blijkt uit de afsluiting met "enz ... "

Het hof is, samen met de eerste rechter in zijn goed gemotiveerd vonnis, waarbij dit hof zich aansluit, van oordeel dat (eiser) kennelijk zijn onvermogen bewerkte.

(Eiser) werd reeds tweemaal toegelaten tot een collectieve schuldenregeling, waarbij telkens een volledige kwijtschelding van de schulden werd toegestaan.

In de eerste zaak gekend onder AR 15/364/B werd de totale kwijtschelding toegestaan in een vonnis van 2 november 2016.

In de tweede zaak gekend onder AR 17 /116/B werd de totale kwijtschelding toegestaan in een vonnis van 13 april 2022. In deze zaak ontving de

schuldbemiddelaar aangiftes van schuldvorderingen ten bedrage van 73.542,86 euro. De schulden bestonden grotendeels uit rechtsplegingsvergoedingen waartoe (eiser) veroordeeld werd.

8.

Het totaal van de schulden vermeld in huidig verzoekschrift bedraagt ruim 30.000 euro. Deze som is samengesteld enerzijds uit een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd aan 20 schuldeisers ten bedrage van 15.000 euro en een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd aan de Belgische Staat eveneens ten bedrage van 15.000 euro.

(Eiser) werd samen met SRL WILD SEA, waarvan hij bestuurder is, veroordeeld tot voormelde rechtsplegingsvergoedingen in een arrest van het hof van beroep van Luik van 14 oktober 2024.

In het aangevochten vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Luik van 5 februari 2018 werd de eis van (eiser) lastens Ethias, de orde van advocaten bij het Hof van Cassatie en de individuele advocaten bij het Hof van Cassatie tot vergoeding van 5.410.395 euro afgewezen en werd (eiser) samen met SRL WILD SEA veroordeeld tot diverse rechtsplegingsvergoedingen.

Het arrest van het hof van beroep van Luik 14 oktober 2024 stelt (vrije vertaling):

“De feiten, het voorwerp van de vordering en de positie van partijen in eerste aanleg zijn door de rechtbank uiteengezet in het bestreden arrest waarnaar het hof verwijst.

Het volstaat te zeggen dat het geschil betrekking heeft op de aansprakelijkheid van de oorspronkelijke verweerders (eiser) en SRL WILD SEA (materiële vergissing: moet zijn “door (eiser) en SRL WILD SEA).

Zij zijn van mening dat het onwettig is dat een advocaat bij het Hof van Cassatie een beroepschrift ondertekent namens een van zijn afwezige collega's, zonder het te hebben opgesteld of nagelezen.

Zij beschuldigen (i) wijlen Isabelle HEENEN, destijds advocaat bij het Hof van Cassatie, ervan een beroep van 17 augustus 2001 te hebben ondertekend voor haar collega Philippe GERARD, advocaat bij het Hof van Cassatie die zich in het buitenland bevond, (ii) de Orde van de advocaten bij het Hof van Cassatie, de andere advocaten bij het Hof van Cassatie en de BELGISCHE STAAT (SPF Justitie) voor de magistraten van het Hof van Cassatie en het openbaar ministerie, ervan te hebben deelgenomen aan deze praktijk en deze te hebben aanvaard of toegestaan; SA ETHIAS wordt gedagvaard als verzekeraar van de genoemde advocaten."

Het hof van beroep bevestigt het vonnis gewezen in eerste aanleg dat de (oorspronkelijke) vorderingen van (eiser) en SRL WILD SEA zijn verjaard.

Wat betreft de tegenvordering oordeelt het hof van beroep (vrije vertaling):

"Toegang tot de rechter is zeker de uitoefening van een publieke vrijheid, de tegenhanger van het verbod om het recht in eigen hand te nemen, en een beoordelingsfout of een gebrek aan reflectie zorgen er niet voor dat de vordering als roekeloos en vexatoir kan worden beschouwd.

Een procedure kan echter ondoordacht en vexatoir zijn wanneer zij wordt gevoerd in omstandigheden die getuigen van grove nalatigheid of kwade trouw, of wanneer een partij van plan is een andere partij schade te berokkenen, en ook wanneer hij zijn recht om een rechtsvordering in te stellen uitoefent op een wijze

die de grenzen van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon duidelijk overschrijdt.

In casu hebben (eiser) en SRL WILD SEA hun recht om in rechte op te treden op kennelijk buitensporige wijze en met verwijtbare onnadenkendheid uitgeoefend als gevolg van een kennelijke beoordelingsfout met betrekking tot de slaagkansen van hun vordering, die een normaal redelijk en bezonnen persoon in dezelfde omstandigheden niet zou hebben gemaakt.

Deze beoordelingsfout werd nog verergerd door een duidelijk gebrek aan goede trouw bij het opstellen van de memories, waarbij werd verwezen naar elementen die vreemd waren aan de oorspronkelijke verweerders, nieuwe beginselen van openbare orde werden uitgevonden en ongepaste en buitensporige opmerkingen over de oorspronkelijke verweerders werden gemaakt, een houding die enkel kan worden verklaard door een bedoeling om schade te berokkenen, naast de oprichting van een ASBL ONZEMILLIONSDEBELGES en haar tussenkomst in het beroep enkele dagen vóór de pleitzitting."

'.

7.

Wat betreft de kosten oordeelde het hof van beroep (vrije vertaling):

"1.

(Eiser) en SRL WILD SEA, die In het ongelijk worden gesteld, worden verwezen In de kosten van verweerders.

2.

Wanneer als schadevergoeding een voorlopig bedrag wordt gevorderd, alsmede een maatregel met het oog op de vaststelling van de schade, ontbreekt de grondslag voor de vaststelling van de waarde van de vordering, waarbij moet worden opgemerkt dat de door (eiser) en SRL WILD SEA voor het Hof

gevorderde voorlopige bedragen niet zonder voorbehoud zijn geformuleerd met het oog op een latere waardering.

Bijgevolg is in casu het bedrag van de schadevergoeding dat van toepassing is op geschillen die niet in geld kunnen worden gewaardeerd".

3.

Hoewel (eiser) recht heeft op tweedelijns rechtsbijstand, zal hij niettemin op dezelfde wijze als SRL WILD SEA worden veroordeeld tot betaling van het basisbedrag van de processuele schadevergoeding, te weten 15.000 euro.

Anders zou de situatie gezien de omstandigheden van de zaak en de antecedenten ervan kennelijk onredelijk zijn: (eiser) neemt onder het mom van rechtsbijstand een onrechtmatige proceshouding aan, die de verweerders talrijke voordelen (materiële vergissing: moet zijn prestaties in plaats van voordelen) oplevert, en hij beperkt zijn vorderingen in hoger beroep tot één euro bij wege van voorlopige schadevergoeding, duidelijk voor de behoeften van de zaak."

Zoals reeds hierboven uiteengezet kan het bewerkstelligen van het onvermogen afgeleid worden uit elke omstandigheid, waaruit de wil blijkt om zich onvermogen te maken.

Uit alle elementen die hierboven werden uiteengezet, besluit dit hof dat (eiser) weldegelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd en derhalve niet aan de voorwaarden om toegelaten te worden tot de collectieve schuldenregeling voldoet.

Het hoger beroep is ongegrond."

De motieven van de eerste rechter waarbij de appelrechter zich aansluit, luiden als volgt:

“2.

2.1 Elke natuurlijke persoon die niet in staat is om, op duurzame wijze, zijn opeisbare of nog te vervallen schulden te betalen en voor zover hij niet kennelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd kan bij de rechter een verzoek tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling indienen (zie artikel 1675/2 van het Gerechtelijk Wetboek). Er zijn twee inhoudelijke toelaatbaarheidsvoorwaarden die de rechter dient te beoordelen: enerzijds een structurele financiële problematiek en anderzijds niet-kennelijk zijn onvermogen hebben bewerkt (zie E. VAN ACKER, C. VERBEKE en B. WYLLEMAN, Praktische gids voor schuldbemiddelaars, Mechelen, Kluwer, 2013, randnr.17, 12).

De beoordeling van de toelaatbaarheidsvoorwaarden maken een feitelijke beoordeling uit (Parl. St. 1996-97, 1073/11, 34), waarbij vooral zal gekeken worden naar de intenties van de aanvrager om de schuldeisers in de mate van het mogelijke te vergoeden en zijn verbintenissen na te leven (Arbh. Brussel 17 november 2014, AR 2014/8B/22; Arbh. Brussel 10 november 2008, www.juridate). De collectieve schuldenregeling mag geen toevluchtsoord worden voor debiteuren die zich proberen te onttrekken aan hun schuldeisers (Parl. St., 1996-97, 1073/1 en 1074/1, 17).

*2.2 Aan de eerste voorwaarde namelijk dat de schuldenaar in een **toestand van overmatige schuldenlast** moet verkeren, dit wil zeggen dat hij zijn opeisbare of nog te vervallen schulden onmogelijk kan betalen, is voldaan.*

Verzoeker ontvangt maandelijks een inkomensgarantie voor ouderen ten bedrage van 1.614,17 euro aangevuld met een uitkering van de FOD Sociale Zekerheid van 404 euro en met een uitkering van de Vlaamse zorgkas, hetzij in totaal 2.158,17 euro. Verzoeker geeft aan geen financiële reserves te hebben noch (on)roerende goederen vatbaar voor beslag of verkoop.

De maandelijkse uitgaven bedragen maandelijks 2.100 euro. Verzoeker is hoogbejaard: de inkomsten zullen niet toenemen en de aanzienlijke kosten voor de medische zorgen gaan in stijgende lijn.

De aangegeven schuldenlast van 30.000 euro (bestaande uit verschuldigde rechtsplegingvergoedingen) kan met de inkomsten niet betaald worden.

*2.3 De tweede voorwaarde is dat de schuldenaar **niet kennelijk zijn onvermogen mag hebben bewerkstelligd.***

2.3.1

Het begrip bewerking van onvermogen is niet gedefinieerd. In de praktijk zal de rechter oplettend zijn voor een hele reeks elementen die, alleen of gecombineerd, zouden toelaten te denken dat de schuldenaar zijn onvermogen bewerkt heeft (Parl. St., 1073/1-1074/1-96/97, 17).

In een arrest van 7 januari 2013 (S.12.0016.N) bevestigt het Hof van Cassatie dat het bewerken door de schuldenaar van zijn onvermogen uit alle omstandigheden die zijn wil aantonen om zich onvermogen te maken, kan worden afgeleid. Ook het indienen van een verzoekschrift tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling kan als bewijs van die wil bijdragen.

De voorwaarden voor de uitsluiting zijn verenigd zo de schuldenaar bewust ten nadele van zijn schuldeisers heeft gehandeld. Dit moet op kennelijke wijze zijn

gebeurd, aldus E. Van Acker en B. Wylleman, die daar verder aan toevoegen dat dit "duidelijk en manifest" moet zijn geweest (Praktische gids voor de schuldbemiddelaar, Editie 2006, Kluwer, p. 9).

2.3.2.

Het totaal van de schulden vermeld in het verzoekschrift bedraagt 30.000 euro. Deze som is samengesteld enerzijds uit een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd aan 20 schuldeisers ten bedrage van 15.000 euro en een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd aan de Belgische Staat eveneens ten bedrage van 15.000 euro.

De rechtbank geeft hieronder de verschillende omstandigheden aan waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van het al dan niet kennelijk bewerkstelligen van zijn onvermogen door (eiser).

a)

(Eiser) werd samen met SRL WILD SEA waarvan hij bestuurder is- veroordeeld tot de voormelde rechtsplegingsvergoedingen in een arrest van het hof van beroep van Luik van 14 oktober 2024.

In het beroepen vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Luik van 5 februari 2018 werd de eis van (eiser) lastens Ethias, de orde van advocaten bij het Hof van Cassatie en de individuele advocaten bij het Hof van Cassatie tot vergoeding van 5.410.395 euro afgewezen en werd (eiser) samen met SRL WILD SFA (waarvan (eiser) bestuurder is) veroordeeld tot diverse rechtsplegingsvergoedingen (driemaal 18.000 euro).

Het arrest van het hof van beroep van Luik 14 oktober 2024 stelt (vrije vertaling):

"De feiten, het voorwerp van de vordering en de positie van partijen in eerste aanleg zijn door de rechtbank uiteengezet in het bestreden arrest waarnaar het hof verwijst.

Het volstaat te zeggen dat het geschil betrekking heeft op de aansprakelijkheid van de oorspronkelijke verweerders (eiser) en SRL WILD SEA (materiële vergissing: moet zijn "door (eiser) en SRL WILD SEA).

Zij zijn van mening dat het onwettig is dat een advocaat bij het Hof van Cassatie een beroepschrift ondertekent namens een van zijn afwezige collega's, zonder het te hebben opgesteld of nagelezen.

Zij beschuldigen (i) wijlen Isabelle HEENEN, destijds advocaat bij het Hof van Cassatie, ervan een beroep van 17 augustus 2001 te hebben ondertekend voor haar collega Philippe GERARD, advocaat bij het Hof van Cassatie die zich in het buitenland bevond, (ii) de Orde van de advocaten bij het Hof van Cassatie, de andere advocaten bij het Hof van Cassatie en de BELGISCHE STAAT (SPF Justitie) voor de magistraten van het Hof van Cassatie en het openbaar ministerie, ervan te hebben deelgenomen aan deze praktijk en deze te hebben aanvaard of toegestaan; SA ETH/AS wordt gedagvaard als verzekeraar van de genoemde advocaten."

Het hof van beroep bevestigt het vonnis gewezen in eerste aanleg dat de (oorspronkelijke) vorderingen van (eiser) en SRL WILD SEA zijn verjaard.

Wat betreft de tegenvordering oordeelt het hof van beroep (vrije vertaling):

“Toegang tot de rechter is zeker de uitoefening van een publieke vrijheid, de tegenhanger van het verbod om het recht in eigen hand te nemen, en een beoordelingsfout of een gebrek aan reflectie zorgen er niet voor dat de vordering als roekeloos en vexatoir kan worden beschouwd.

Een procedure kan echter ondoordacht en vexatoir zijn wanneer zij wordt gevoerd in omstandigheden die getuigen van grove nalatigheid of kwade trouw, of wanneer een partij van plan is een andere partij schade te berokkenen, en ook wanneer hij zijn recht om een rechtsvordering in te stellen uitoefent op een wijze die de grenzen van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon duidelijk overschrijdt.

In casu hebben (eiser) en SRL WILD SEA hun recht om in rechte op te treden op kennelijk buitensporige wijze en met verwijtbare onnadenkendheid uitgeoefend als gevolg van een kennelijke beoordelingsfout met betrekking tot de slaagkansen van hun vordering, die een normaal redelijke en bezonnen persoon in dezelfde omstandigheden niet zou hebben gemaakt.

Deze beoordelingsfout werd nog verergerd door een duidelijk gebrek aan goede trouw bij het opstellen van de memories, waarbij werd verwezen naar elementen die vreemd waren aan de oorspronkelijke verweerders, nieuwe beginselen van openbare orde werden uitgevonden en ongepaste en buitensporige opmerkingen over de oorspronkelijke verweerders werden gemaakt, een houding die enkel kan worden verklaard door een bedoeling om schade te berokkenen, naast de oprichting van een ASBL ONZEMILLIONSDEBELGES en haar tussenkomst in het beroep enkele dagen vóór de pleitzitting.” (eigen benadrukking)

Wat betreft de kosten oordeelde het hof van beroep (vrije vertaling):

"1.

(Eiser) en SRL WILD SEA, die in het ongelijk worden gesteld, worden verwezen in de kosten van verweerders.

2.

Wanneer als schadevergoeding een voorlopig bedrag wordt gevorderd, alsmede een maatregel met het oog op de vaststelling van de schade, ontbreekt de grondslag voor de vaststelling van de waarde van de vordering, waarbij moet worden opgemerkt dat de door (eiser) en SRL WILD SEA voor het Hof gevorderde voorlopige bedragen niet zonder voorbehoud zijn geformuleerd met het oog op een latere waardering.

Bijgevolg is in casu het bedrag van de schadevergoeding dat van toepassing is op geschillen die niet in geld kunnen worden gewaardeerd.

3.

Hoewel (eiser) recht heeft op tweedelijns rechtsbijstand, zal hij niettemin op dezelfde wijze als SRL WILD SEA worden veroordeeld tot betaling van het basisbedrag van de processuele schadevergoeding, te weten 15.000 euro.

Anders zou de situatie gezien de omstandigheden van de zaak en de antecedenten ervan kennelijk onredelijk zijn: (eiser) neemt onder het mom van rechtsbijstand een onrechtmatige proceshouding aan, die de verweerdere talrijke voordelen (materiële vergissing: moet prestaties zijn in plaats van voordelen) oplevert, en hij beperkt zijn vorderingen in hoger beroep tot één euro bij wege van voorlopige schadevergoeding, duidelijk voor de behoeften van de zaak. (eigen benadrukking)

b)

Verzoeker geeft in zijn verzoekschrift tot collectieve schuldenregeling aan dat hij een vordering in Cassatie instelt tegen het vermeld arrest van het hof van beroep, hetgeen weer kosten met zich mee zal brengen.

c)

Verzoeker werd eerder al tweemaal toegelaten tot een collectieve schuldenregeling waarbij telkens een volledige kwijtschelding van de schulden werd toegestaan.

In de eerste zaak gekend onder AR 15/364/B werd de totale kwijtschelding toegestaan in een vonnis van 2 november 2016.

In de tweede zaak gekend onder AR 17/116/B werd de totale kwijtschelding toegestaan in een vonnis van 13 april 2022. In die zaak ontving de schuldbemiddelaar aangiftes van schuldvorderingen ten bedrage van 73.542,86 euro. De schulden bestonden toen ook grotendeels uit rechtsplegingsvergoedingen waartoe verzoeker veroordeeld werd vb. door het hof van beroep van Brussel in een arrest van 17 januari 2017 veroordeeld tot tweemaal 18.000 euro rechtsplegingsvergoeding, door het hogervermeld (beroepen) vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Luik van 5 februari 2018 veroordeeld tot driemaal 18.000 euro.

Gelet op al het voorgaande blijkt uit de houding van (eiser) dat hij misbruik maakt van zijn recht om te procederen nu hij zijn slaagkansen telkens opnieuw manifest verkeerd inschat en het er alle schijn van heeft dat hij weet dat zijn slaagkansen onbestaande zijn, maar dat dit hem niet raakt aangezien hij kosteloos kan procederen gezien hij geniet van tweedelijsbestand.

Daarenboven weet (eiser) dat hij de kosten waartoe hij telkenmale wordt veroordeeld waaronder aanzienlijke rechtsplegingsvergoedingen niet kan betalen gezien zijn precaire financiële situatie.

Door aldus te handelen brengt (eiser) zich telkenmale in een situatie van financiële wantoestand en blijft hij zijn financieel onvermogen kennelijk bewerkstelligen.

Het verzoek tot een collectieve schuldenregeling is in die omstandigheden niet toelaatbaar.”

Grieven

Het kennelijk bewerkstelligen van onvermogen kan worden afgeleid uit een of meerdere elementen, al dan niet gecombineerd, die toelaten te stellen dat de schuldenaar zijn onvermogen heeft bewerkstelligd.

De notie van kennelijk bewerkstelligen van onvermogen houdt in dat de schuldenaar met opzet heeft gehandeld teneinde zich onvermogen te maken (Cass. 21 juni 2007, C.06.0667.F).

Alhoewel de rechter ten gronde op soevereine wijze de elementen vaststelt waaruit hij afleidt dat er sprake is van een kennelijke bewerkstelling van onvermogen, is het Hof van Cassatie bevoegd om na te gaan of uit die elementen wettig een kennelijke bewerkstelling van onvermogen in de zin van artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek kan worden afgeleid.

Een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsnorm (*in casu* het roekeloos procederen van eiser voor het hof van beroep Luik, waardoor hij in het ongelijk werd gesteld en bijgevolg tot de rechtsplegingsvergoedingen werd veroordeeld, wetend dat hij de rechtsplegingsvergoedingen niet zou kunnen betalen) en het feit dat twee vorige volledige kwijtschelding van schulden werden toegekend (o.m. voor rechtsplegingsvergoedingen) laten op zich niet toe te besluiten tot een opzet in hoofde van eiser om zijn onvermogen te bewerkstelligen.

Immers, het aldus procederen voor het hof van beroep Luik, maakt weliswaar een fout uit en brengt schade toe aan de verweerders in die procedure omdat zij zich tegen een roekeloze vordering moeten verdedigen, maar houdt daarom niet in dat met dit procederen eiser kennelijk de bedoeling had zich onvermogen te maken (temeer daar de rechters ten gronde met het citeren van passages uit het arrest van het hof van beroep Luik aangeven dat eiser zijn vorderingen in hoger beroep beperkt heeft tot één euro bij wege van voorlopige schadevergoeding - zie p. 4 van de beschikking en p. 6 van het arrest - : dit impliceert dat eiser de bedoeling had de rechtsplegingsvergoeding zoveel mogelijk te reduceren en dus niet het opzet had zijn onvermogen te organiseren; ook moet erop worden gewezen dat bezwaarlijk sprake kan zijn van een organisatie van onvermogen nu tijdens het procederen voor het hof van beroep Luik er nog geen sprake was van een veroordeling tot rechtsplegingsvergoedingen van 2 x 15.000 euro).

Het feit dat eiser kosteloos procedeerde voor het hof van beroep Luik verandert daar niets aan.

Het bestreden arrest verantwoordt derhalve niet naar recht zijn beslissing dat het verzoek van eiser om toegelaten te worden tot de collectieve schuldenregeling ontoelaatbaar is wegens het kennelijk bewerkstelligen van zijn onvermogen (schending van artikel 1675/2 Gerechtelijk Wetboek).

BIJ DEZE BESCHOUWINGEN

Besluit ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen en de zaak en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof, kosten als naar recht.

Brussel, 23 mei 2025

Martin Lebbe

Stuk gevoegd bij de voorziening, louter ter informatie van uw Hof: het arrest van het hof van beroep Luik van 14 oktober 2024 (teneinde de materiële fouten in de vertaalde passages van dit arrest in de beschikking en het bestreden arrest vast te stellen).